

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2020-10-01
Besvaras senast
2020-10-07 kl. 12.00

Till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:141 Anonymisering av vissa rättighetsbegränsande beslut

För några veckor sedan lyssnade jag på *Studio Ett* där deltagarna diskuterade de utmaningar som Statens institutionsstyrelse (Sis) står inför. Bakgrunden till programmet är de uppmärksammade rymningar som skett från ungdomshem på senare tid.

Det står klart att det finns ett antal problem. Förutom det självklara, att mer måste satsas på fullgoda perimeterskydd och en adekvat bemanning, så fastnade jag särskilt för att de unga intagna har rätt till så kallade elektroniska kommunikationstjänster. Med det menas att även de som är i mycket stort behov av att bryta med sin gamla livsstil oövervakat har rätt att använda dem tills beslut fattas om eventuella begränsningar. Medarbetare vid Sis kan alltså teoretiskt göra en bedömning att den intagnes användande av elektroniska kommunikationstjänster får begränsas, men huvudregeln är att den dömde har rätt till detta.

Några vittnesmål från medarbetare vid Sis är att

- fritagningar kan planeras
- unga människor med drogproblematik kan fortsätta sitt umgänge och i värsta fall beställa narkotika
- unga som fastnat i problematik med att sälja sin egen kropp kan fortsätta göra det
- kontakten med kriminella nätverk kan upprätthållas.

Seko, Service- och kommunikationsfacket, nämner att de vill se ”bättre skydd för personalens integritet så att hot- och våldssituationer inte kan uppstå på institution eller när medarbetare har fritid”.

Med det i minnet är det tämligen lätt att anta hur verkligheten kan se ut. Det kan också vara lätt att förstå hur ytterligheterna ser ut inom Sis-vården, nämligen att medarbetare ibland inte vågar fatta beslut om begränsningar även om det är ställt utom allt rimligt tvivel att sådana skulle behövas.

Man kan ju undra om det får som konsekvens att de ”lätta fallen” i relation till de ”svåra fallen” oftare får begränsningar. För detta finns mig veterligen inga data, men blotta misstanken är skäl nog för en fråga till ministern.

Ofta pratar vi i denna kammare om fler repressiva förslag för att möta gängkriminaliteten. Jag vill med detta kasta ljus över en fråga som mest troligt har stor effekt när det gäller att förmå unga människor att bryta med kriminella miljöer. Det handlar om att ge behandlingsassistenter med flera en mer trygg arbetsmiljö för att de ska kunna fatta de nödvändiga beslut som behövs för den unges vård.

Varje barn och ung person som befinner sig i ett kriminellt sammanhang är ett misslyckande för samhället. Därför tror jag att samhället behöver svara upp när det gäller att kunna ge den vård de unga behöver.

Jag tror att det är svårt och resurskrävande att hela tiden göra bedömningar om vad som blir till men för den unges vård i stället för att ägna sig åt behandlande verksamhet och att verktyget som en begränsning innebär måste bygga på att medarbetare är trygga nog under sin yrkesutövning och på fritiden att faktiskt kunna fatta beslut om sådan åtgärd.

Med anledning av detta vill jag fråga justitie- och migrationsminister Morgan Johansson:

Vad anser ministern om att ge medarbetare inom rättsvårdande myndigheter ökade möjligheter att anonymt kunna fatta vissa rättighetsbegränsande beslut för klienter, intagna eller patienter genom till exempel en högre grad av anonymisering i journalföringen för den som fattar beslut?

.....

Anders Österberg (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders